

УСТИМЕНКО Валерія – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри англійської мови з методикою викладання, Криворізький державний педагогічний університет, пр. Гагаріна, 54, м. Кривий Ріг, 50084, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4492-1587>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.29>

Бібліографічний опис статті: Устименко, В. (2023). Огляд провідних закладів освіти США у сфері міжнародних відносин. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, № 16(48), 206–211, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.29>

ОГЛЯД ПРОВІДНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ США У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Анотація. У статті розглядаються можливості отримання вищої освіти у сфері міжнародних відносин та споріднених сферах у Сполучених Штатах Америки, а також перспективи працевлаштування дипломованих спеціалістів. Зважаючи на глобалізацію сучасного світу, розвинені міжнародні зв'язки, а також напруженість у міжнародних відносинах між деякими країнами, необхідність підготовки кваліфікованих дипломатичних кадрів стає очевидною. У даному питанні освітній досвід такої країни як Сполучені Штати Америки, які демонструють висококваліфіковану та ефективну дипломатичну роботу, вбачається корисним і цінним. Здійснено огляд провідних закладів вищої освіти США (серед яких Інститут закордонної служби, Школа міжнародної служби при Американському університеті; факультет міжнародних відносин Бостонського університету; Школа міжнародних і громадських справ при Колумбійському університеті; Школа міжнародних відносин Елліотт при Університеті Джорджа Вашингтона; Монтерейський інститут міжнародних досліджень при Мідлберійському коледжі) та дипломних програм, які ці заклади пропонують. Визначено основні спеціальності, за якими готують здобувачів вищої освіти у сфері міжнародних відносин. Особлива увага приділяється Інституту закордонної служби США (FSI), який є провідним закладом і, окрім підготовки спеціалістів у чотирьох інститутах за різними напрямками, проводить курси підвищення кваліфікації для кадрів дипломатичної служби, надає можливості навчання впродовж життя. Проблема підготовки висококваліфікованих спеціалістів, які б відповідали усім сучасним вимогам, є однією з найважливіших у системі освіти будь-якої держави, тому у статті приділяється увага першочерговим навичкам у сфері міжнародних відносин, якими необхідно оволодіти студентам упродовж навчання для успішного працевлаштування і кар'єрного росту.

Ключові слова: вища освіта, освіта в США, сфера міжнародних відносин, дипломні програми, підготовка дипломатів.

USTYMENKO Valeriia – PhD in Pedagogics, Lecturer at the Department of English Language and Methodology of Teaching, Kriviy Rih State Pedagogical University, 54, Gagarin Ave., Kriviy Rih, 50086, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4492-1587>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.29>

To cite this article: Ustymenko, V. (2023). Ohliad providnykh zakladiv vyshoi osvity SShA u sferi mizhnarodnykh vidnosyn [Overview of the USA leading institutions of higher education in the field of international relations]. *Human Studies. Series of Pedagogy*, № 16(48), 206–211, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.29>

OVERVIEW OF THE USA LEADING INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION IN THE FIELD OF INTERNATIONAL RELATIONS

Summary. The article examines the possibilities of obtaining higher education in the field

of international relations and related fields in the United States of America, as well as employment prospects for graduates. Taking into account the globalization of the modern world, developed international relations, as well as tensions in international relations between some countries, the need to train qualified diplomatic personnel becomes obvious. In this matter, the educational experience of a country like the United States of America, which demonstrates highly qualified and effective diplomatic work, is seen as useful and valuable. An overview of the leading institutions of higher education in the USA was carried out. The represented institutions include Foreign Service Institute, the School of International Service at American University; the Faculty of International Relations at Boston University; the School of International and Public Affairs at Columbia University; the Elliott School of International Affairs at George Washington University; the Monterey Institute for International Studies at Middlebury College. The degree programs and main specialties that these institutions offer are also examined. Special attention is paid to the US Foreign Service Institute (FSI), as a leading institution. In addition to training specialists in four institutes in different areas, FSI conducts advanced training courses for diplomatic service personnel and provides lifelong learning opportunities. The problem of training highly qualified specialists who would meet all modern requirements is one of the most important in the education system of any country, therefore the article focuses on the primary skills in the field of international relations that students must master during their studies for successful employment and career growth.

Key words: higher education, education in the USA, the field of international relations, diploma programs, training of diplomats.

Вступ. Нові вимоги до підготовки дипломатичних кадрів, зумовлені глобалізаційними та інтеграційними процесами у світі, а також зміною структури міжнародних відносин, передбачають необхідність набуття дипломатичними працівниками не лише базовими компетенціями та ґрунтовними знаннями, передбаченими освітніми стандартами, а й формувати у майбутніх дипломатів сталу потребу у саморозвиткові й самовдосконаленні, здатність гнучко використовувати набуті знання й застосовувати набуті професійні навички у нестандартних ситуаціях, оперативно реагувати на змінні умови здійснення своєї професійної діяльності. Проблема підготовки висококваліфікованих спеціалістів, які б відповідали всім сучасним вимогам, – є важливим питанням для всіх держав світу.

В. Ціватий (Tsviatyi, 2016) звертає увагу на те, що дипломатична служба Сполучених Штатів Америки є відносно невеликою за своєю чисельністю, але одночасно найбільш компетентною, кваліфікованою та ефективною частиною зовнішньополітичного механізму США. З огляду на це, досвід американських закладів вищої освіти, які готують фахівців у сфері міжнародних відносин, є цінним і корисним для освітніх систем інших країн й України зокрема.

Аналіз останніх досліджень. Слід зазначити, що вивчення досвіду Сполучених Штатів Америки у питаннях освіти майбутніх дипломатів не викликали широкого інтересу у вітчизняних дослідників. До вивчення

деяких аспектів теми долучилися Л. Чекаленко та В. Ціватий. Серед зарубіжних дослідників, які цікавляться питаннями даної проблеми можна назвати: Дж. Андерсон (Jeff Anderson), Дж. Еліс (James Ellis), Р. Уайк (Richard Wike), В. Волкер (Vivian S. Walker), Дж. Хегмен (Jonas Hagmann).

Мета статті – здійснити огляд провідних закладів вищої освіти США з напрямку підготовки «міжнародні справи» та дипломних програм, які ці заклади пропонують.

Виклад основного матеріалу. Міжнародні відносини – це сфера дослідження, яка охоплює політичні дисципліни та вивчає відносини влади та держави. Академічно вона надає широкий простір для вивчення глобальних відносин, пов'язуючи політику з економікою, географією та історією. Для подолання міждисциплінарних меж використовуються кількісні, психологічні та соціологічні підходи. Ступінь з міжнародних справ пропонує навички, необхідні для адміністрування програм політичного планування та розробки основних теоретичних перспектив. Наявність першочергових проблем, які кидають виклик сучасному світу, демонструє потребу у більш освічених та думаючих, критично й стратегічно мислячих лідерах, які здатні використовувати різноманітні інструменти та підходи для розуміння наявних проблем і для роботи у напрямку їх розв'язання. Інституційне затвердження Закону «Про Закордонну службу США» у 1980 р. (Foreign Service Act, 1980) визначило пріоритети цієї інституції, а отже і навчальні стратегії підготовки

дипломатичних кадрів та підвищення кваліфікації. Ще одним важливим документом, який регулює підготовку фахівців у сфері міжнародних відносин є «Створення дипломатичної служби Сполучених Штатів XXI століття через професійну освіту та навчання», опублікований Американською Академією Дипломатії (The American Academy of Diplomacy).

Серед першочергових навичок у сфері міжнародних відносин у закладах вищої освіти США можна назвати комунікативні, аналітичні та навички дослідження. Іншими, але важливими і спорідненими сферами вважають:

- компаративну політику, яка вивчає вплив внутрішньої політики на зовнішню політику;

- політичну теорію, що охоплює коло тем з історії політичної думки та сучасної політичної теорії;

- державну політику як дисципліну, яка охоплює теми злочинності, освіти, зовнішньої політики, охорони здоров'я та соціального забезпечення;

- міжнародну політичну економію, яка вивчає те, як країни співпрацювали політично для створення й підтримки інститутів, що регулюють потік міжнародних економічних та фінансових операцій. Ця дисципліна передбачає вивчення торгівельних та фінансових відносин, включаючи такі теми як економічна залежність, борг, зовнішня допомога та технологічний трансфер.

Багато організацій розуміють, що для успішного розвитку фахівців потрібна комбінація навичок. Окрім знання предметних сфер, за які вони відповідають, практикам потрібні аналітичні інструменти, щоб перетворити свої знання в дії. Ці необхідні навички забезпечують курсові роботи з таких предметних областей: економіка, історія, міжнародне право, соціологія, антропологія, географія, політологія, релігієзнавство, іноземні мови. У Сполучених Штатах Америки важливими питаннями, що пов'язані з міжнародними науками вважають: корпоративну соціальну відповідальність, аналіз політичних ризиків, безпеку та питання ядерної зброї, питання прав людини, питання державного суверенітету, глобальні фінанси, расові та гендерні питання, глобалізацію, економічний розвиток, зовнішню політику, торгівельну політику, енергетику, екологічну політику, телекомунікацію, питання пов'язані з міграціями, охорону здоров'я та харчування.

Л. Чекаленко (Chekalenko, 2017) зазначає,

що у підготовці професійних кадрів дипломатичної сфери американська школа вирішує такі завдання, як підбір кадрового складу дипломатичної служби, формування відповідного змісту дипломатичної освіти, розробка і впровадження методології навчання. Сутність підготовки полягає у передачі слухачам навичок і вмінь, необхідних у подальшій роботі. Особлива увага надається методам навчання, наближеним до практичної діяльності. Це професійні тренінги, рольові ігри, «мозкові атаки» тощо. Для тих, хто працюватиме безпосередньо з населенням зарубіжних країн, як правило, в консульській службі, впроваджується соціально-психологічний тренінг з метою максимального ознайомлення і наближення аудиторії до умов роботи та перебування у країнах з протилежними світоглядами і мотиваціями.

Програми для одержання ступеню з міжнародних справ у США пропонують такі вищі навчальні заклади:

1. Інститут закордонної служби (Foreign Service Institute, FSI) надає дипломатичну підготовку світового рівня та можливості для навчання впродовж кар'єри, необхідні професіоналам із закордонних справ уряду США, щоб досягти успіху на сучасній глобальній арені, просувати зовнішню політику США. Навчання та ресурси FSI сприяють розвитку основних, регіональних та лінгвістичних знань, майстерності лідерства, особистої стійкості та здатності вирішувати проблеми. У сучасних умовах інститут закордонної служби надає широкі можливості своїм студентам, пропонуючи їм очні курси, віртуальні курси та гібридні курси. FSI забезпечує понад 800 навчальних курсів, навчаючи за рік понад 170 тисяч абітурієнтів для Державного департаменту та слухачів з понад 50 інших державних установ та відділень військової служби.

Інститут закордонної служби включає чотири інститути за наступними напрямками: лідерство і менеджмент, мовні курси, професійні і регіональні навчання, опанування інформаційними технологіями. В Інституті закордонної служби велике значення надають навчанню мов. FSI пропонує навчання більш ніж 65 мовами, а тривалість курсу та навчальні програми орієнтовані на володіння різними мовами, від початкового рівня до високого рівня вдосконалення мовних навичок, щоб підвищити здатність фахівців дипломатичної служби ефективно і якісно працювати та жити за кордоном. Інститут професійного

і регіонального навчання пропонує спеціальні програми із консульства, економіки та торгівлі, менеджменту, офісного менеджменту, політичної та публічної дипломатії, а також програм орієнтації для нових працівників і курсів поглибленого краєзнавства. Інститут також вивчає поведінкову дипломатію, проводить порівняльний аналіз, який включається в навчання FSI і використовується для підготовки фахівців у закордонних справах усіх рангів. Інститут прикладних інформаційних технологій готує всіх співробітників до їх місії у закордонних справах, розвиваючи знання у використанні технологій. Фахівці Департаменту з інформаційних технологій володіють сучасними знаннями та навичками, необхідними для роботи та обслуговування складних комп'ютерних і технологічних систем, які використовуються в країні та в усіх закордонних представництвах США. Інститут лідерства та менеджменту забезпечує навчання лідерству та управлінню кризами, щоб підготувати персонал Департаменту до вирішення глобальних викликів лідерства протягом їхньої кар'єри. Інститут забезпечує високоінтерактивну підготовку лідерів, яка надає можливість співробітникам відділу закордонних справ Департаменту будувати кар'єру від початкового рівня до вищого керівництва. Однак основне завдання з підготовки дипломатів покладено саме на державну установу FSI.

2. Американський університет, Школа міжнародної служби (School of International Service, American University) знаходиться у Вашингтоні і є найбільшою школою міжнародних справ у Сполучених Штатах Америки, де навчається більше 3000 студентів для отримання ступенів бакалавра, магістра, кандидата наук.

Магістерська програма разом з багатьма спільними навчальними програмами, які пропонує школа, забезпечує ключові зв'язки між теорією і практикою. Програма має вісім основних напрямків навчання і забезпечує випускників необхідними компетенціями та навичками, необхідними для професійної кар'єри в умовах глобалізованого світу, полікультурного середовища, в якому взаємодіють представники різних етнічних і релігійних спільнот. Досвід школи міжнародної служби включає глибину, необхідну для розвитку інтелекту й навичок, та гнучкість, необхідну здобувачам для розбудови їхньої освітньої траєкторії у відповідності до власних професійних цілей. Кожна галузь включає

теорію, економіку, соціальні науки, методи дослідження, ресурси та можливості для навчання експериментальним шляхом. Крім того студенти обирають набір з курсів одного із напрямків школи або проектують індивідуальну унікальну сферу для задоволення своїх професійних інтересів і потреб. Школа міжнародної служби пропонує унікальні можливості вивчення інших народів і культур. Основні напрямки навчання – порівняльні та регіональні науки, глобальна екологічна політика, міжнародна комунікація, міжнародний розвиток, міжнародні економічні відносини, міжнародна політика, міжнародний мир та врегулювання конфліктів, зовнішня політика США – пропонують ретельну підготовку до кар'єри в сфері міжнародних справ.

Школа міжнародної служби пропонує такі ступені: магістр міжнародних справ, магістр міжнародних економічних відносин, магістр з питань глобальної економічної політики, магістр міжнародних зав'язків, магістр з питань міжнародного миру та врегулювання конфліктів, магістр наук управління розвитком.

3. Бостонський університет, факультет міжнародних відносин (Boston University, Department of International Relations).

Факультет міжнародних відносин Бостонського університету пропонує унікальну суміш наукових та практичних застосувань у міжнародних відносинах. До складу факультету входять, як науковці, орієнтовані на політику, так і фахівці з міжнародних відносин. Багато викладачів беруть активну участь у дослідженні чи розв'язанні актуальних питань міжнародних відносин шляхом консульства та постійної роботи з міжнародними та урядовими організаціями.

Факультет міжнародних відносин пропонує вісім магістерських ступенів, забезпечуючи студентів різноманітними програмами, пристосованими для їх конкретних кар'єрних цілей та потреб. Ці динамічні програми надають студентам можливість вивчати міжнародні справи, навчаючись на факультеті міжнародних відносин та суміжні науки на інших факультетах Бостонського університету. Ступені, які пропонує факультет: магістр міжнародних справ, магістр міжнародних відносин та релігії, магістр глобальної політики розвитку, магістр з міжнародних відносин та юрист.

4. Колумбійський університет, Школа міжнародних і громадських справ (Columbia University, School of International and Public

Affairs).

Більше ніж шістдесят років Школа міжнародних і громадських справ Колумбійського університету навчає професіоналів, які працюють в громадських, приватних та некомерційних організаціях, щоб змінити світ. Проводячи глибокі наукові дослідження випускники та викладачі школи прагнуть покращити соціальні послуги, відстоювати права людини, зміцнювати ринки, захищати довкілля та забезпечити мир у своїх домашніх громадах та у всьому світі.

Навчальні програми семи ступенів, запропонованих у Школі міжнародних і громадських справ, поєднують навчання аналітичним методам та практичним навичкам управління, щоб випускники були готові розуміти проблеми та впроваджувати рішення. Студенти поєднують ці основні навички з орієнтацією на обрану сферу політики. Школа використовує сильні сторони з досвіду забезпечення якості освіти Нью-Йоркського університету та Колумбійського університету, має глобальне охоплення щодо залучення здобувачів освіти, про що свідчить національний склад контингенту студентів (приблизно 50 відсотків студенти з інших країн). Крім того, у понад 150 країнах світу нараховуються близько 15000 випускників, які сьогодні виступають як партнери і забезпечують освітній процес у школах таких міст як Лондон, Париж, Сінгапур, Берлін, Пекін, Мехіко, Сан-Паулу.

Ступені, які пропонує Школа міжнародних і громадських справ Колумбійського університету: магістр міжнародних справ, магістр державного управління, магістр з практики розвитку державного управління, програма управління економічною політикою.

5. Університет Джорджа Вашингтона, Школа міжнародних відносин Елліотта (George Washington University, The Elliot School of International Affairs).

Університет Джорджа Вашингтона навчав покоління міжнародних лідерів і розвивав розуміння важливих глобальних питань з 1821 року. Школа міжнародних відносин Елліотта присвячена саме цій місії. Університет навчає студентів теорії і практиці міжнародних справ, пропонуючи їм поглиблений аналіз міжнародних політичних, економічних, наукових та культурних питань. Навчальна програма Школи Елліотта є міждисциплінарною, а більшість викладачів школи спільно призначені на кафедри університету. Студентів готують до кар'єри у державному, приватному

та некомерційному секторах. Крім того, розташування університету у Вашингтоні дозволяє навчальному закладу підтримувати міцні зв'язки з державними, приватними та некомерційними організаціями, в яких регулярно працюють студенти та випускники школи Елліотта.

Ступені, які пропонує навчальний заклад: магістр з міжнародного розвитку, магістр з міжнародної торгівлі та інвестиційної політики, магістр з політики безпеки, магістр міжнародних справ.

6. Мідлберійський коледж, Монтерейський інститут міжнародних досліджень (Middlebury College, Monterey Institute of International Studies).

Починаючи з 1955 року Монтерейський інститут міжнародних досліджень відкрив свої двері для студентів, які бажають змінити світ. Сьогодні інститут готує студентів до професійної кар'єри у таких галузях як міжнародна політика, усний та письмовий переклад, викладання мов, міжнародний бізнес, використовуючи підходи, що передбачають інтенсивне, практичне, активне навчання, яке є релевантним, творчим, адаптивним.

Академічна структура інституту включає дві тісно пов'язані школи: Вищу школу міжнародної політики та менеджменту та Вищу школу перекладу й мовної освіти. Вища школа міжнародної політики та менеджменту пропонує дипломні програми з міжнародного бізнесу, міжнародної екологічної політики, досліджень міжнародної політики, досліджень з нерозповсюдження тероризму, у той час як Вища школа перекладу й мовної освіти пропонує програми з усного перекладу на конференціях, викладання англійської мови носіям інших мов, викладання іноземної мови, усний та письмовий переклад, управління перекладом та локалізацією.

Ступені, які пропонує навчальний заклад: магістр міжнародної політики, магістр з питань нерозповсюдження тероризму, магістр міжнародної екологічної політики.

Диплом магістра міжнародних справ або споріднених сфер відкриває двері до кар'єрного росту в державній службі, на приватних підприємствах та в некомерційних організаціях не лише у США, а й по всьому світу. Випускники закладів вищої освіти займають керівні посади у федеральних, штатних та місцевих органах влади; у міжнародних організаціях; у багатонаціональних корпораціях; у міжнародних банківських та

фінансових установах; у медіа організаціях; у консалтингових фірмах; у коледжах та університетах; у професійних асоціаціях; у політичних науково-дослідних центрах; у секторі культурно-освітнього обміну.

Висновки. Різноманітність закладів вищої освіти США і запропонованих дипломних програм свідчить про велику теоретичну і практичну підготовчу базу з міжнародних справ, яка підтвердила свою багаторічну дієвість і постійно оновлюється відповідно до вимог і викликів сучасної дипломатії. Підготовка американських дипломатів з перших днів орієнтована на конкретну практичну діяльність, тобто спеціалізацію. Освітня пропозиція у ВНЗ США визначена нагальними потребами країни, а основними напрямками підготовки, які пропонують майже всі вищезазначені навчальні заклади, є: магістр міжнародних справ, магістр міжнародних економічних відносин, магістр міжнародної міжнародні зв'язки і контакти.

політики. Безперечно, велика увага приділяється вивченню іноземних мов майбутніми фахівцями у сфері міжнародних відносин. Тому, створюючи широку мовну пропозицію, деякі навчальні заклади (наприклад, Інститут закордонної служби і Мідлберійський коледж) мають можливість готувати й перекладачів.

Отримання ступеню магістра міжнародних справ або споріднених сфер у США є лише першим кроком на шляху становлення і розвитку професійного висококваліфікованого дипломата, отже подальше вивчення досвіду США у навчанні майбутніх дипломатичних кадрів може бути вельми корисним для України. Забезпечення працівників дипломатичної служби якісною професійною підготовкою в Україні є нагальною потребою, тож створення і реалізація широкої системи професійної дипломатичної освіти вбачається нами вкрай необхідною, зважаючи на сьогоденні реалії в Україні, її багаточисельні

ЛІТЕРАТУРА

1. Чекаленко Л. Школа дипломатії США. Режим доступу: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/3373/1/2017-11-13-51>
2. Ціватий В. Зовнішня політика і дипломатія США XXI століття: інституціонально-кадровий і регіональний аспекти. Американська історія та політика. Київ, 2016. № 2. С. 244 – 252.
3. Boston University. Retrived from: <https://www.bu.edu/academics/degree-programs/>
4. Columbia University. School of International and Public Affairs. Retrived from: <https://www.sipa.columbia.edu/>
5. Foreign Service Institute. Retrived from: <https://www.state.gov/bureaus-offices/under-secretary-for-management/foreign-service-institute/>
6. George Washington University. The Elliot School of International Affairs. Retrived from: <https://elliott.gwu.edu/>
7. International Affairs Grad School Guide. Fall 2012 Tool Book. Retrived from: <https://www.fpa.org/ckfinder/userfiles/files/International%20Affairs%20Grad%20School%20Guide%20Fall%202012%20Tool%20Book.pdf>
8. Middlebury College. Monterey Institute of International Studies. Retrieved from: <https://www.middlebury.edu/institute/>
9. School of International Service. American University. Retrived from: <https://www.american.edu/sis/>

REFERENCES

1. Chekalenko, L. (2017). Shkola dyplomatii SShA [US School of Diplomacy]. Retrived from: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/3373/1/2017-11-13-51> [in Ukrainian].
2. Tsivatyi, V. (2016). Zovnishnia polityka i dyplomatiia SShA XXI stolittia: instytutsionalno-kadrovyy i regionalnyi aspekty [US foreign policy and diplomacy of the 21st century: institutional, personnel and regional aspects]. Amerykanska istoriia ta polityka – American history and politics, 2, 244 – 252 [in Ukrainian].
3. Boston University. Retrived from: <https://www.bu.edu/academics/degree-programs/>
4. Columbia University. School of International and Public Affairs. Retrived from: <https://www.sipa.columbia.edu/>
5. Foreign Service Institute. Retrived from: <https://www.state.gov/bureaus-offices/under-secretary-for-management/foreign-service-institute/>
6. George Washington University. The Elliot School of International Affairs. Retrived from: <https://elliott.gwu.edu/>
7. International Affairs Grad School Guide. Fall 2012 Tool Book. Retrived from: <https://www.fpa.org/ckfinder/userfiles/files/International%20Affairs%20Grad%20School%20Guide%20Fall%202012%20Tool%20Book.pdf>
8. Middlebury College. Monterey Institute of International Studies. Retrived from: <https://www.middlebury.edu/institute/>
9. School of International Service. American University. Retrived from: <https://www.american.edu/sis/>